

Περιγραφή:

Το Παράρτημα Σύρου, συνεχίζοντας για τρίτη εβδομάδα το αφιέρωμά του στους Έλληνες σκηνοθέτες της Διασποράς, αυτή την Τετάρτη, 7 Δεκεμβρίου 2016, θα προβάλει την ταινία «Αμέρικα Αμέρικα» του ελληνικής καταγωγής Elia Kazan.

Ωρα προβολής: 19.00

Αμέρικα, Αμέρικα - America, America (1963)

Διάρκεια 168 λεπτά, ασπρόμ.

Σκηνοθεσία: Elia Kazan

Μουσική: Μάνος Χατζιδάκις

Παίζουν: Στάθης Γιαλλέλης, Frank Wolff, Harry Davis, Elena Karam, Γρηγόρης Ροζάκης

Λίγα λόγια για την ταινία:

Βασισμένη στο αυτοβιογραφικό βιβλίο του σκηνοθέτη με τίτλο Το Χαμόγελο της Ανατολής. Η ταινία που αφηγείται την ιστορία ενός Ελληνόπουλου του Σταύρου Τοπουζόγλου, το οποίο στα τέλη του 19ου αιώνα περιπλανήθηκε από τα βάθη της Μικράς Ασίας μέχρι και την Κωνσταντινούπολη προκειμένου να πάρει το πλοίο που θα τον οδηγούσε στην Αμερική. Η ταινία προτάθηκε για τέσσερα βραβεία Όσκαρ, μεταξύ των οποίων και για Όσκαρ Καλύτερης Ταινίας και κέρδισε εκείνο της Καλλιτεχνικής Διεύθυνσης. Το 2001 η ταινία επελέγη από τη Βιβλιοθήκη του Αμερικάνικου Κογκρέσου ως τμήμα του Εθνικού Μητρώου Κινηματογράφου ως πολιτιστικά, ιστορικά και αισθητικά σημαντική.

Ο Ηλίας Καζάν, Έλληνας στο αίμα, γεννημένος στην Τουρκία και Αμερικανός επειδή ο θεός του ταξίδεψε στις Η.Π.Α. δίνοντας το έναυσμα για την υπόλοιπη οικογένεια να ακολουθήσει, έγραψε την ιστορία του ταξιδιού του θείου του. Το 1890, ο νεαρός και ευγενικός, αλλά αφελής, Σταύρος Τοπουζόγλου (Στάθης Γιαλλέλης) έμενε στη Μικρά Ασία, όπου Έλληνες κι Αρμένιοι δεινοπαθούσαν από τους Τούρκους που είχαν την πλειοψηφία. Ο Σταύρος ονειρευόταν μια καλύτερη ζωή, κάτι που θα του εξασφάλιζε ένα ταξίδι στην Αμερική, χώρα που για τους ανθρώπους του τότε φάνταζε ως Η Γη της Επαγγελίας. Εκεί ίσως να κατάφερνε να κάνει πράγματα που θα γέμιζαν τους δικούς του με υπερηφάνεια. Οι γονείς του όμως διέθεσαν τα χρήματά τους για να τον στείλουν στην Κωνσταντινούπολη, όπου επρόκειτο να εργαστεί στο μαγαζί με τα χαλιά που είχε ο θεός του. Ο Σταύρος ξεκίνησε λοιπόν το ταξίδι του για την Κωνσταντινούπολη με τα πόδια και τη συντροφιά ενός γαϊδάρου. Η περιπλάνησή του στα βάθη της Μικράς Ασίας κι όσα είδε τον έκαναν να αναλογιστεί την κατάσταση των Ελλήνων στην ταραχώδη αυτή ζώνη. Φτάνοντας μετά από κόπο στην Κωνσταντινούπολη, η επιθυμία του να βγάλει τα απαραίτητα χρήματα ώστε να αγοράσει εισιτήριο τρίτης θέσης για το πλοίο που πήγαινε στις Η.Π.Α. έγινε δυνατότερη από ποτέ.

Η ταινία ήταν η αγαπημένη του Καζάν, από όλες όσες σκηνοθέτησε, καθώς την θεωρούσε την πιο προσωπική. Ο Καζάν αναλαμβάνει το ρόλο του αφηγητή στην αρχή και στο τέλος της ταινίας. Τα γυρίσματα ξεκίνησαν στην Κωνσταντινούπολη, αλλά ο σκηνοθέτης φοβόταν ότι οι Τούρκοι αξιωματούχοι θα έφερναν αντιρρήσεις σε κάποια από τα περιστατικά που περιέγραφε η ταινία και γι' αυτό μετατόπισε την παραγωγή της ταινίας στην Ελλάδα. Η μουσική επένδυση της ταινίας έγινε από το Μάνο Χατζιδάκι και κυκλοφόρησε στον ομώνυμο δίσκο του 1963.

Η ταινία έλαβε συνολικά 4 υποψηφιότητες για Όσκαρ μεταξύ των οποίων και για Όσκαρ Καλύτερης Ταινίας το οποίο έχασε από την ταινία Τομ Τζόουνς (Tom Jones, 1963)[1]. Ο Ηλίας Καζάν έχασε το Όσκαρ Σκηνοθεσίας από τον Τόνι Ρίτσαρντσον που κρίθηκε νικητής για την ταινία Τομ Τζόουνς. Το μοναδικό Όσκαρ που κέρδισε η ταινία ήταν εκείνο της Καλλιτεχνικής Διεύθυνσης. Ο Καζάν βραβεύτηκε με Χρυσή Σφαίρα Καλύτερης Σκηνοθεσίας, ενώ ο Στάθης Γιαλλέλης βραβεύτηκε με αυτή του Καλύτερου Πρωτοεμφανιζόμενου Ηθοποιού (Golden Globe Award for New Star of the Year), όντας επίσης υποψήφιος και για τη Χρυσή Σφαίρα Καλύτερου Ηθοποιού, την οποία τελικώς κατέκτησε ο Σίντνεϊ Πουατιέ. https://el.wikipedia.org/wiki/Αμέρικα,_Αμέρικα [1]

Λίγα λόγια για τον σκηνοθέτη:

Γέννηση 7 Σεπτεμβρίου 1909, Κωνσταντινούπολη

Θάνατος 28 Σεπτεμβρίου 2003 Νέα Υόρκη

Το κανονικό του όνομα ήταν Ηλίας Καζαντζόγλου. Ήταν ο σκηνοθέτης που ανέδειξε τον Μάρλον Μπράντο και τον Γουόρεν Μπίτι. Συνέβαλε στην καθιέρωση της προσέγγισης του ηθοποιού με βάση τη μέθοδο, που είχε αναπτύξει ο Κωνσταντίν Στανισλάβσκι. Οδήγησε 21 ηθοποιούς στις υποψηφιότητες των Όσκαρ. Ξεκίνησε την καριέρα του ως ηθοποιός στο θέατρο Group Theatre όπου παρέμεινε στη περίοδο 1932-1939. Το 1934 εγγράφεται στο Κομμουνιστικό Κόμμα Αμερικής, στο οποίο παραμένει για περίπου 1,5 χρόνο. [1] Το 1942 μεταπήδησε στη σκηνοθεσία παρουσιάζοντας τη πρώτη του παράσταση "Με τα δόντια" του Θόρντον Γουάιλντερ. Έκτοτε άρχισε ν' ανεβάζει με αυξανόμενη επιτυχία έργα διάσημων αμερικανών συγγραφέων. Εν τω μεταξύ το 1945 άρχισε να «γυρίζει» κινηματογραφικές ταινίες όπου και έγινε διάσημος στο Broadway, σκηνοθετώντας, ανάμεσα σε άλλα, τα έργα «Ένα δέντρο μεγαλώνει στο Μπρούκλιν» (1945), «Το μεγάλο κατηγορώ» (1946), «Συμφωνία Κυρίων» (1947), «Λεωφορείον ο πόθος» (1951), «Βίβα Ζαπάτα» (1952), «Το λιμάνι της αγωνίας» (1954), «Ένα πρόσωπο στο πλήθος» (1957), «Λάσπη στ' αστέρια» (1960), «ο Θάνατος του Εμποράκου», «Ανατολικά της Εδέμ», το «Αμέρικα, Αμέρικα» και «Λυσσασμένη Γάτα». Τιμήθηκε με δύο βραβεία Όσκαρ σκηνοθεσίας για τα έργα Συμφωνία Κυρίων και Το Λιμάνι της Αγωνίας, ενώ ήταν τρεις φορές υποψήφιος για τα έργα Λεωφορείο ο πόθος, Ανατολικά της Εδέμ και Αμέρικα, Αμέρικα, αντίστοιχα. Το 1999 η Αμερικανική Ακαδημία Κινηματογράφου του απένειμε Τιμητικό Όσκαρ για το σύνολο του έργου του.

Ο Ηλίας Καζάν μαζί με τον Ρόμπερτ Λιούις και την Τσέριλ Κρόφορντ ίδρυσαν το περίφημο Actors studio, μια λέσχη επαγγελματιών ηθοποιών στην οποία καλλιτεχνικός διευθυντής και δάσκαλος υπήρξε ο Λι Στράζμπεργκ.

Ο Καζάν κατακρίθηκε για τη συνεργασία του το 1952 με την Επιτροπή Αντιαμερικανικών Δραστηριοτήτων, μέσω της οποίας κατέδωσε στις αρχές συναδέλφους του ως κομμουνιστές (βλ. Μαύρη Λίστα του Χόλυγουντ). Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι όταν είχε καταδώσει τον Αριστερό σκηνοθέτη Ζυλ Ντασέν ως Κομμουνιστή, με αποτέλεσμα ο τελευταίος να καταφύγει τελικά στην Ευρώπη. https://el.wikipedia.org/wiki/Ελία_Καζάν [2]

Για το Καζάν μπορείτε επίσης να δείτε ένα ενδιαφέρον άρθρο στο <http://www.lifo.gr/team/u46465/52019> [3]

Ημερομηνία:

7 Δεκ 2016

Κατάσταση προγράμματος:

[Ολοκληρωμένο](#) [4]

Βιβλιοθήκη:

[Παράρτημα Σύρου](#) [5]

Θεματικές κατηγορίες:

[Δράσεις](#) [6]

Source URL (modified on 08/12/2016 - 07:57):<http://portal.lib.aegean.gr/el/node/4139>

Σύνδεσμοι

[1] https://el.wikipedia.org/wiki/Αμερική_Αμέρικα [2] https://el.wikipedia.org/wiki/Ελία_Καζάν [3] <http://www.lifo.gr/team/u46465/52019> [4] <http://portal.lib.aegean.gr/el/katastasi-programmatos/olokliromeno> [5] <http://portal.lib.aegean.gr/el/parartima-syroy> [6] <http://portal.lib.aegean.gr/el/thematikes-katigories/draseis>